

OPONENTSKÝ POSUDEK

na disertační práci Mgr. Roberta Čapka

„*Učitel a žáci jako spolutvůrci a konzumenti školního klimatu*“

Oponent: Doc. PhDr. Jan Lašek, CSc. Katedra pedagogiky a psychologie Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové

Pobyt ve škole je pro dítě obdobím velmi dlouhým, formujícím jeho osobnost specifickým způsobem: musí se nejen vyrovnat s rolí žáka, ale i spolužáka, prosazujícího se i kooperujícího, snažícího se více či méně naplňovat i učitelům jimi očekávané prvky role žáka v pedagogickopsychologickém slova smyslu. Je potěšitelné, že autor se zařazuje do stále se prodlužující řady badatelů, zabývajících se z mnoha úhlů školním klimatem. Sám autor přináší termín konzument klimatu, i když jej explicitně nedefinuje.

Předložená disertační práce Mgr. Čapka se dělí v teoretické části na pět kapitol, empirická část má dvě kapitoly. Práce je doplněna celou řadou tabulek, ilustrujících získané výsledky. Autor čerpal z relativně velkého a reprezentativního množství pramenů našich i zahraničních (autorů píšících anglicky a německy), které jsou vesměs vydány v nedávné době nebo zcela nové. Práce je členěna přehledně, napsaná srozumitelně, je téměř prosta překlepů a nepřesností a svědčí o celkové péči, věnované tématu i jeho textovému zpracování.

Teoretická část je pojata klasicky a provází čtenáře řadou výsledků prací, které autor cituje. Jedná se o solidní přehled publikovaného v celé šíři zvoleného tématu práce a lze tak snadno získat přehled jak názorů našich, tak zahraničních autorů. Objem citací je dostatečný, až na výjimky (např. s. 103 dole) splňuje platná pravidla citování pramenů.

V empirické části stanovuje 8 výzkumných otázek; pro získání dat používá zde relevantní metody zjišťování různých prvků klimatu třídy tak, jak je metody uvažují. Výzkumný vzorek je velmi rozsáhlý.

Základní myšlenkou autora bylo, zda existují rozdíly v naměřených hodnotách klimatu mezi autorovými měřeními a staršími daty, získanými stejnými metodami. Dochází k závěru, že např. u metody CES nenašel rozdíly. V obecně rovině autor až na výjimky (výpočty korelací) při porovnávání výsledků dvou od sebe časově vzdálených měření vůbec nevyužívá průkazných statistických metod (analýza rozptylu, t-test atd.). a přesto suverénně předkládá čtenáři tvrzení o výsledcích jejich porovnání. Obdobně lze hodnotit např. i text na

str. 138 dole a 139 nahoře; i zde autor práce bohužel prokazuje minimální metodologickou dovednost, zkušenost, rozhled a nutnou dávku pokory a solidnosti.

Souhlasit lze na druhé straně např. s tvrzením, že potenciál metod měření klimatu třídy je možno naplno využít v práci s konkrétní třídou; ostatně tak byly metody v celé jejich historii i konstruovány.

Otázka oponenta: Čím vším lze vysvětlit, že učitelé v tomto výzkumném šetření vnímají klima ve třídách pozitivněji, než žáci sami?

Celkově hodnotím, přes uvedené nedostatky, práci kladně. Práce představuje přínos pro pedagogickopsychologickou praxi a odpovídá požadavkům, předepsaným pro disertační práce. Doporučuji, aby na základě obhajoby disertační práce byl Mgr. Čapkovi udělen titul PhD.

Hradec Králové dne 28.7.2009

Doc. PhDr. Ján Lašek, CSc.

Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogické fakulty UHK Hradec Králové.